

EUDP støtter biomasse, brint og brændselsceller med 67 millioner kroner

EUDP har givet tilsagn til 50 nye projekter, der samlet modtager 210 millioner kroner til udvikling af nye energiteknologiske løsninger. Heraf går 41,5 millioner til biomasseprojekter, mens projekter om brint og brændselsceller har fået tildelt i alt 25,5 millioner kroner.

Af Torben Skøtt

EUDP blev som bekendt beskåret kraftigt ved årsskiftet. Tidligere har programmet haft omkring 400 millioner kroner til rådighed om året, men i finansloven for 2016 blev bevillingen skåret ned til 53 millioner kroner. Efterfølgende blev der bevilget 127 millioner kroner fra forskningsreserven, så programmet i 2016 har kunnet råde over 180 millioner kroner. Sammen med 30 millioner kroner fra tidligere ikke udnyttede tilsagn er pengene blevet fordelt til 50 nye projekter, der dækker et bredt spektrum af forskellige energiteknologier.

På trods af de store besparelser, vurderer energi-, forsynings- og klimaminister Lars Chr. Lilleholt fortsat, at

Foto: HWAM

EUDP, skal spille en vigtig rolle i den grønne omstilling:

– EUDP er et af vores vigtigste redskaber til at skabe nye grønne teknologier, som vi kan eksportere til gavn for klima, vækst og danske arbejdspladser. EUDP-midlerne kommer ud at arbejde i hele landet lige fra de store universitetsbyer til de små virksomheder i landdistrikterne, siger ministeren i en pressemeddelelse.

Heri hedder det endvidere, at med klimaaftalen i Paris skal hele verden i gang med grøn omstilling, og Danmark skal være et af de førende lande i omstillingen. Det skal blandt andet udmøntes gennem EUDP, der siden 2007 har bidraget til nye innovative teknologier, øget eksport og nye

HWAM har fået støtte til at videreudvikle deres prisbelønnede brændeovn med autopilot. I det nye projekt skal der blandt andet udvikles en ny sensor, der kan registrere de forskellige stoffer i røgen.

arbejdspladser. Seneste evaluering fra COWI viser således, at for hver krone EUDP giver i tilskud, skabes der 2,70 kroner i meromsætning hos de virksomheder, der har projekter i demonstrationsfasen.

Biomasse

Ud af årets bevilling på 210 millioner kroner er 41,5 millioner gået til biomasseprojekter. Det er blandt andet et projekt om fremstilling af bioethanol på basis af dybstrøelse, som TK Energi har fået støtte til i samarbejde med Lemvig Biogas og Lemvig Kommune. To tredjedele af støtten kommer fra EUDP, mens EU's BESTF3-program bidrager med en tredjedel af det samlede støttebeløb.

To projekter drejer sig om biogas. I det ene projekt skal DTU udvikle en teknologi til opgradering af biogas, hvor CO₂-indholdet i gassen udnyttes til fremstilling af sodavand. I det andet projekt skal Aarhus Universitet

Projekttitel	Hovedansøger	Medansøger(e)
EUDP 2016 Automatisk sortering af usorteret dagrenovation fase 2	Holm Christensen Biosystemer ApS	Ellegaard Service ApS, Swea A/S
Biomasse EUDP 2016 IEA Bioenergy Task 32 – Forbrænding og samfyring af biomasse – Dansk repræsentation	Ea Energianalyse	
EUDP 2016 IEA Bioenergy Task 33 - Thermal Biomass Gasification – Danish representation	Ea Energianalyse	
EUDP 2016 Biogas upgrading for high-purity CO ₂ and natural gas distribution (BIOCO2)	DTU	Union Engineering, DGC
BESTF3 EUDP 2016 (BESTF3) SEGRABIO – Second Grade Biomass for Biofuels	TK Energy ApS	Lemvig Biogas, Lemvig Kommune
Biomasse EUDP 2016 Steamboost – Increased power from waste	B&W Vølund	DTU, Affaldplus
Biomasse EUDP 2016 Præproces biogas til energi	Aarhus Universitet	PlanEnergi
EUDP 2016 MUPOS – Multi-komponent-sensor	DTU	HWAM A/S, DTU, Prevas
EUDP 2016 IEA Bioenergy Task 37 – Energy from Biogas	BIOSANTECH	

Oversigt over biomasseprojekter, der har fået tilskud fra EUDP i 2016.

Foto: Nel Hydrogen Fueling

Nel Hydrogen Fueling, det tidligere H2 Logic, har fået støtte til at videreføre projektet HyBoost, hvor der skal udvikles en ny generation af brint-tankstationer med højere kapacitet og lavere omkostninger end de nuværende tankstationer.

ner kroner til syv projekter, hvor der især er fokus på at videreudvikle brinttankstationer og reducere omkostningerne til fremstilling af brint.

Nel Hydrogen Fueling, det tidligere H2 Logic, har fået støtte til at videreføre projektet HyBoost "Mere brint optankning for mindre". Her skal der udvikles en ny generation af brint-tankstationer med højere kapacitet og lavere omkostninger end de nuværende stationer.

Et andet projekt, der ligeledes har fået støtte til fase 2 er H2Cost projektet, som GreenHydrogen.dk står bag i samarbejde med blandt andet Nel Hydrogen Fueling og DTU. Her vil man arbejde på at reducere omkostningerne ved fremstilling af brint og optimere køleteknologien til brinttankstationer. Køling af brint under optankning er helt nødvendig, når en brintbil skal tankes på 2-3 minutter, og trykket i tanken når op på 700 bar.

Læs mere om EUDP på www.ens.dk.

undersøge, hvordan man hurtigere kan få sat gang i biogasproduktionen fra husdyrgødning. I mange tilfælde går der for lang tid inden biomassen kommer ind i reaktorerne, og det øger metanudslippet til omgivelserne og reducerer gasproduktionen på anlæggene. Løsningen kan blandt andet bestå i at optimere logistikken, så gyllen ikke ligger for lang tid ude hos landmanden, sikre en lav temperatur i fortankene og undgå metanudslip fra biogasanlæggets fortanke.

Et andet projekt drejer sig om videreudvikling af HWAM's prisbelønnede brændeovn med autopilot, der er nærmere omtalt i FiB nr. 54 fra december 2015. Autopiloten er en app, der sammen med et elektronisk styre-

system sikrer, at ovnen brænder optimalt. Ovnene, der er udviklet i samarbejde med DTU, fik for nylig tildelt DI Prisen 2016 med den begrundelse, at det er lykkedes for HWAM at digitalisere et traditionelt produkt og at teknologien har globalt potentiale. I det nye projekt skal teknologien optimeres yderligere ved at man udvikler en ny sensor, der kan registrere de forskellige stoffer i røgen.

Andre projekter handler om deltagelse i IEA-samarbejdet og optimering af elvirkningsgraden på affaldsfyrede anlæg.

Brint og brændselceller

Inden for brint og brændselceller er der i 2016 bevilget i alt 25,5 millio-

Projektitel	Hovedansøger	Medansøger(e)
EUDP 2016 CrossCUT – Hybrid FC Solutions with optimized power management	Dantherm Power A/S	Aalborg Universitet, CEMTEC, STOF A
EUDP 2016 H2Cost-2	GreenHydrogen.dk	H2 Logic A/S, Gramstrup Køling A/S, DTU, Teknologisk Institut
EUDP 2016 Deltagelse i IEA Task 32 – Hydrogenbased Energy Storage	Aarhus Universitet	
EUDP 2016 HyBoost-2 »More hydrogen fueling for less«	H2 Logic A/S	DTU
EUDP 2016 Participation in IEA Annex 31	Danish Power Systems	
EUDP 2016 IEA Hydrogen Implementing Agreement	DGC	

Oversigt over projekter inden for brint og brændselceller, der har fået tilskud fra EUDP i 2016.